

Stowarzyszenie „Bitwa pod Komarowem”
Krzywystok Kol. 15, 22-435 Komarów-Osada
Tel.: 601 38 54 30, mail; *darch15@wp.pl*

Wolica Śniatyczna, dn. 23.09.2026 r.

Szanowny Pan
dr Dariusz Kopciowski
Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie
ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin

Dotyczy: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestrów zabytków województwa lubelskiego krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 roku znak KD.5140.6.6.2024 z dnia 08.04.2024 r. oraz KD.5140.6.6.2024.RSJ263 z dnia 04.09.2026

Po zapoznaniu się w dniu 11 września 2025 roku z zebraną dotychczas dokumentacją w sprawie przedmiotowego postępowania, oraz zawiadomieniem o zakończonym postępowaniu dowodowym znak KD.5140.6.6.2024.RSJ263, a także z opinią Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków w Lublinie składamy uwagi i wnioski w przedmiotowej sprawie.

Po analizie dat przepływu dokumentów stanowisko Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków w Lublinie, wyrażone w uchwale nr 2/2026 z dnia 27 lipca 2026 r. nie uwzględnia informacji zawartych w piśmie strony postępowania, tj. spółki Vortex Energy Windpark sp. z o.o., z datą 19 sierpnia 2026 r., dotyczących planowanej inwestycji polegającej na budowie zespołu elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą, na obszarze objętym przedmiotowym postępowaniem (data wpływu do kancelarii WUOZ w Lublinie: 24 sierpnia 2026 r.). W piśmie spółki znajduje się wykaz nieruchomości planowanych do zagospodarowania pod elektrownie wiatrowe, oraz ich wielkość i gabaryty. Brak wiedzy ze strony WROZ w tym zakresie mógł ograniczać ocenę a w konsekwencji być powodem zmniejszenia proponowanego obszaru do ochrony. Oceniając perspektywę krajobrazu, zwłaszcza od strony południowej, wycięcie obszaru od strony północnej oraz zachodniej nie chroni w pełni krajobrazu kulturowego. Uchwała WROZ z jednej strony podtrzymuje potrzebę ochrony, z drugiej ogranicza jej obszar w sposób niekonsekwentny, pomniejszając go schodkowo, co w gruncie rzeczy skraca granicę chronionej perspektywy widokowej dając przestrzeń dla lokalizacji urządzeń F1 i F4 oznaczonych na załączonym do niniejszego pisma szkicu. Dodatkowo poprzez pomniejszenie obszaru WROZ w Lublinie

arbitralnie odrzuca opinie niezależnych instytucji tj. Narodowego Instytutu Dziedzictwa, czy Akademii Sztuki Wojennej.

W zgromadzonym dokumentach dowodowych zawarty jest materiał pomocniczy w formie szkicu, na którym przedstawiono lokalizację poszczególnych elementów farmy wiatrowej Vortex Energy Windpark sp. z o.o. na obszarze, o który jako niezbędne minimum ochrony wnosi Stowarzyszenie Bitwa pod Komarowem, z naniesionym obszarem proponowanym przez WROZ w Lublinie. Wskazana w szkicu przestrzeń jest wyłącznie rzutem płaskim bez przedstawienia widoku rzeczywistego w krajobrazie. Dodatkowo istotnym elementem jest nie tylko sama lokalizacja i opisany gabaryt urządzeń wiatrowych, ale także ich rzędna posadowienia, a tym samym utworzona całościowa przestrzeń, jaką w krajobrazie zapełniają turbiny wiatrowe. Należy mieć na uwadze, iż obszar co prawda jest zróżnicowany wysokościowo, to jednak nie na tyle by skryć planowane budowle i urządzenia techniczne, a lokalizacja na różnych rzędnych dodatkowo wypełnia przestrzeń krajobrazu. W analizie jaką wykonaliśmy na załączonym szkicu różnice przedstawiają się następująco (F – przyjęty dla potrzeb szkicu numer wiatraka) :

- F1 : 246,9 mnpm (062003_2.0001.84 , 85, 86)
- F2 : 256,1 mnpm (062003_2.0001.209/2 , 210 , 211 , 212)
- F3 : 250,1 mnpm (062003_2.0001.255 , 256)
- F4 : 240,8 mnpm (062003_2.0001.101 , 102)
- F5 : 254,9 mnpm (062003_2.0001.226/1 , 226/2 , 227)
- F6 : 249,5 mnpm (062003_2.0001.270 , 271)
- F7 : 246,0 mnpm (062003_2.0001.178 , 179 , 180 , 181 , 182 , 183)
- F8 : 229,9 mnpm (062003_2.0001.128/1 , 128/2)
- F9 : 240,5 mnpm (062003_2.0019.20 , 21)
- F10 : 232,7 mnpm (062003_2.0006.50 , 51 , 53 , 54)

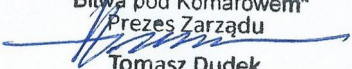
Wynikiem analizy jest różnica 26,2 metra między najwyższym punktem lokalizacji urządzeń F2 256,1 a najniższym F8 229,9. Co prawda F7,F8,F9,F10 leżą poza obszarem ochrony jednak w rzeczywistości będą miały wpływ na osie widokowe od strony wschodniej i południowo wschodniej. Należy również zauważyć, iż średnica koła obrotu turbiny wynosi około 155-160 metrów (wg informacji Vortex Energy Windpark Sp. z o.o. planowana wysokość całkowita: 210 m nad poziomem terenu, planowana wysokość wieży: 129 m nad poziomem terenu). Krajobraz jest przestrzenią, która w swojej istocie stanowi obszar charakteryzowany nie tylko z granic jego obszaru ale przede wszystkim stanowi przestrzeń widoczną spoza z zewnątrz. W wypadku przesłaniających wielkogabarytowych obiektów ustawionych wokół staje się w rzeczy samej zaburzony i ograniczony co podnosi opinia NID, która sugeruje potrzebę zwiększenia ochrony zarówno od strony południowej jak też wschodniej.

Dodatkowo Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków wydając decyzję musi brać pod uwagę, iż w trakcie działań 31 sierpnia 1920 roku całość pola bitwy była zaangażowana do prowadzenia działań, ze szczególnym uwzględnieniem pasma wzgórza 255. Opisy i szkice historyczne wskazują tylko

chwilowe pozycje poszczególnych jednostek. Bezwzględnie należy pamiętać o charakterze boju, który nie był pozycyjny, a dokonywał się w szarżach kawalerii na rozległym terenie wypełniając jego przestrzeń. Odnosił się do skali może być plan filmowy „Bitwa warszawska 1920” J.Hoffmana w którym wzięło udział około 330 konnych, co wymagało zaangażowania dużej powierzchni terenu. W bitwie 31 sierpnia 1920 roku łącznie wzięło udział po stronie polskiej około 1500 kawalerzystów oraz ok. 4500 tys bolszewików. Łącznie 6000 tys jeźdźców tj ponad 18 razy więcej niż w planie filmowym. Tylko taka perspektywa ukazuje rzeczywiste wypełnienie przestrzeni a tym samym winna określać nie tylko obszar chroniony ale jego panoramę.

Mając powyższe na uwadze Stowarzyszenie „Bitwa pod Komarowem” nie widzi możliwości pomniejszenia obszaru wskazanego do bezpośredniej ochrony, co również wynika z niezależnych opinii NID czy AszWoj. Dodatkowo wskazujemy na ryzyko zaburzenia panoram pola bitwy przy realizacji inwestycji takich jak farmy wiatrakowe.

Z wyrazami poważania,

Stowarzyszenie
"Bitwa pod Komarowem"
Prezes Zarządu

Tomasz Dudek

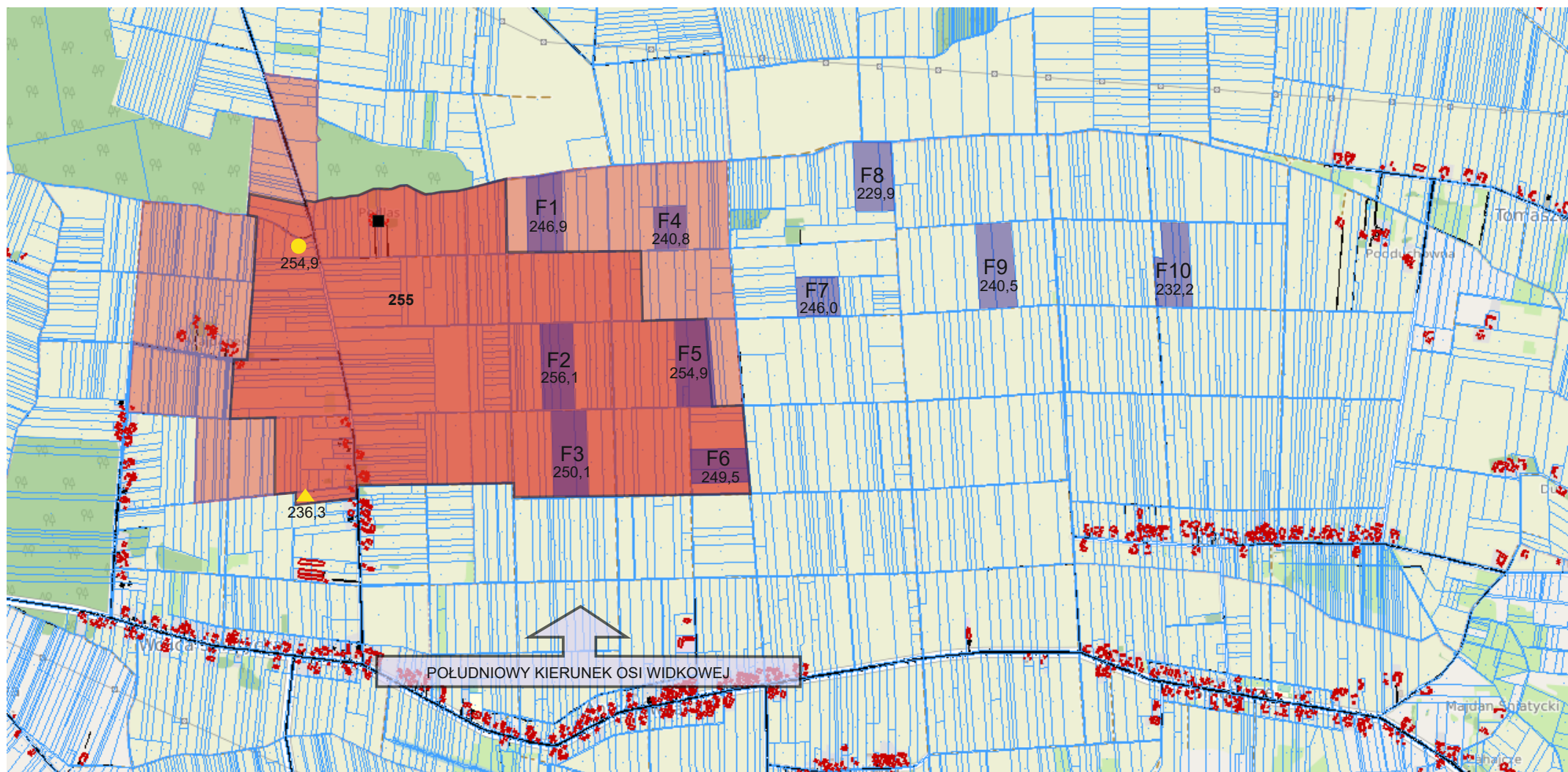
PODPIS ZAUFANY

TOMASZ
DUDEK

24.09.2026 20:59:40 GMT+0200

Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

SZKIC TERENU Z LOKALIZACJĄ URZĄDZEŃ WIATROWYCH WG VORTEX ENERGY WINDPARC SP.Z O.O.

LEGENDA

- OBSZAR PROPONOWANY DO OCHRONY
- OBSZAR PROPONOWANY PRZEZ WOJEWÓDZKĄ RADĘ OCHRONY ZABYTKÓW
- F1-F10 DZIAŁKI PRZEZNACZONE NA FARMĘ WIATROWĄ (wg wykazu Vortex Energy Windpark Sp. z o.o.)
- PUNKT WIDOKOWY Z PLATFORMĄ WIDOKOWĄ I POMNIKIEM CHWAŁY KAWALERII I ARTYLERII KONNEJ
- MIEJSCE PAMIĘCI BITWY POD KOMAROWEM
- OBÓZ ZGRUPOWANIA KAWALERII OCHOTNICZEJ

RZĘDNE NAJWYŻSZE WYSOKOŚCI DZIAŁEK PRZEZNACZONYCH POD OZE wg GEOPORTAL (raport o działce)

- F1 : 246,9 mnpm (062003_2.0001.84 , 85, 86)
- F2 : 256,1 mnpm (062003_2.0001.209/2 , 210 , 211 , 212)
- F3 : 250,1 mnpm (062003_2.0001.255 , 256)
- F4 : 240,8 mnpm (062003_2.0001.101 , 102)
- F5 : 254,9 mnpm (062003_2.0001.226/1 , 226/2 , 227)
- F6 : 249,5 mnpm (062003_2.0001.270 , 271)
- F7 : 246,0 mnpm (062003_2.0001.178 , 179 , 180 , 181 , 182 , 183)
- F8 : 229,9 mnpm (062003_2.0001.128/1 , 128/2)
- F9 : 240,5 mnpm (062003_2.0019.20 , 21)
- F10 : 232,7 mnpm (062003_2.0006.50 , 51 , 53 , 54)

OPRACOWAŁ : Tomasz Dudek